

Виждашъ ли онова селце въ Балкана? Равна се нарича. Малко, сгушено. Едва го вѣтърътъ намира. Рѣдко го слънце огрѣва. Но снѣгътъ първо него покрива. Затова ли равненки сж бѣли като снѣгъ — първа гордостъ на селото. Втората му гордостъ е дѣдо Марко, който на младини видѣлъ края на земята.

То било много отдавна, още въ турско време. Дѣдо Марко билъ тогава малко козарче. Припикалъ по тѣснитѣ планински пжтеки.

Всѣка сутринъ козарчето подбирало козитѣ и се покатервало на най-високия връхъ. Привечерь се връщало въ Равна. Но единъ день загубило козичкитѣ. Търсило ги тукъ-тамъ, загубило и пжтеката и, вмѣсто въ село, озовало се отъ другата страна на Балкана. Гледа козарчето — равнина, додето ти око стига, а върху равнината села, много села.

— Я чакай да слѣза, — рекло си козарчето, — между толкова села все ще найда и нашето...

Спуснало се козарчето, тукъ село, тамъ село, все чужди. Равна я нѣма. Домжичѣло му. Седнало край пжтя, заплакало съ гласъ: „Олеле, майчице!“

Тѣй силно плачело, че не чуло кога спрѣла насрѣдъ пжтя биволска кола, кога скочилъ отъ колата високъ старецъ съ чалма на главата. Марко никога не билъ виждалъ турчинъ у селото. Уплашилъ се, рипналъ като козичка и търтиль да бѣга. Но човѣкътъ го настигналь, взелъ го на ржце, мушналь го въ колата, метналь отгоре му чула. После подкаралъ биволитѣ. Тър... мър... тър... мър... То не било день, не били два... Все пжтували, пжтували. Марко не смѣлъ лице да покаже изподъ чула. Нито хлѣбъ искаль, нито за вода отъ кратунката посѣгалъ. Чудѣлъ се турчинътъ